

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* С. Горова, О. Ворошилов, Т. Гранчак, Пестрецова, Ю. Якименко. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 1
(11 січня 2011 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	10
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	27
ПОЛІТИКА	34
ЕКОНОМІКА.....	37

КИЇВ 2011

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Микола Азаров: 2011 рік для України буде важким, але якщо ми налаштуємося на роботу – буде успіх

(з ексклюзивного інтерв'ю Прем'єр-міністра України

М. Азарова агентству «Інтерфакс-Україна»)

Ми всі повинні налаштуватися на те, що 2011 р. – для нас рік непростий, складний рік. Але якщо ми налаштуємося на роботу, на результат, на великі творчі цілі, то він буде успішний. І це дуже важливо.

Хочу сказати про те, що в цьому році дуже багато слід зробити.

Мене, перш за все, цікавить ефективність управління. Реформа (Адміністративна реформа. – Ред.) проводиться зовсім не для скорочення чисельності чиновників, хоча це дуже важливо. Скорочення витрат на управлінський апарат – це дуже важливий фактор, зменшення витрат держави на самого себе – це дуже важливо.

Але найголовніша мета адміністративної реформи чи реформи системи управління – створення ефективної, перш за все, системи управління, коли кожен працівник сфери управління знав би своє завдання, відповідав би за неї і ефективно би вирішував ті завдання, які перед ним поставлені.

У зв'язку з цим у мене вчора була дискусія з працівниками нашого Секретаріату Кабінету Міністрів, і вони мені говорили, що, наприклад, чисельність 400 осіб дуже маленька і апарат Кабінету Міністрів не впорається і захлинеється в тому потоці рішень, проектів, які зараз проходять через Кабінет Міністрів. На сьогодні чисельність Кабінету Міністрів десь 1100 чоловік з невеликим.

Так от, я нагадав нашому Секретаріату про те, що 20 років тому, коли була Рада міністрів України, то чисельність апарату Ради міністрів України десь була 400–450 чоловік.

...І Рада міністрів справлялася, як ми знаємо.

Ми до цих пір ще не вийшли на рівень за обсягом виробництва 1990 р., між іншим, нагадаємо самі собі, що нам ще йти до рівня 1990 р. не один рік. І тим не менш, той апарат Ради міністрів справлявся.

Тому зараз в наших умовах, безумовно, ми можемо мати такий невеликий, мобільний, оперативний апарат управління. І ось вибудувати ефективну систему управління на центральному рівні, тобто на рівні уряду, вибудувати її на рівні галузевих міністерств і на рівні регіонів, причому пов'язати управління галузеве і керування регіональне – надзвичайно важливе завдання реформи системи управління.

Я думаю, що ми з нею впораємося, і те, як вона зараз реалізується, вона реалізується саме в ті терміни, які встановлені Президентом країни, під його

жорстким контролем. Природно, і я як Прем'єр-міністр дуже велику увагу приділяю цьому напрямку. Я думаю, що вона буде досить успішна і ефективна.

Що стосується взятого державою курсу на модернізацію, то, перш за все, неможливо здійснити модернізацію в умовах, коли приблизно 70 % промисловості знаходиться в приватних руках, тобто приватизовано, неможливо здійснити модернізацію без бажання власників займатися цією модернізацією.

Тому, природно, основний інвестиційний ресурс зосереджений у підприємствах приватизованого сектору. І завдання уряду створити стимул для такої модернізації. І Податковий кодекс, навколо якого загострювалося багато списів, саме і був стимулом або інструментом для вирішення цього завдання. У Податковому кодексі ми передбачили для нашого бізнесу такі поняття, як прискорена амортизація, спрямування частини прибутку на енергозбереження, на модернізацію, на інноваційні процеси, ця частина прибутку звільняється від оподаткування. І тому тільки, напевно, ледачий віддасть гроші бюджету в цій ситуації, а не направить їх на модернізацію.

Цілий ряд інших стимулів передбачений урядом. Наприклад, введення відстрочки від сплати ввізного мита, податків на ввезення устаткування, яке буде спрямоване на модернізацію і створення нових робочих місць. Такі найважливіші галузі, як авіабудування, суднобудування, легка промисловість, наприклад, готельний бізнес, який є надзвичайно важливим для залучення в Україну туристів, розвиток такого бізнесу, як туристичний бізнес, взагалі звільнений від оподаткування на тривалий термін.

Тобто основне завдання уряду – стимулювати приплив приватних інвестицій у модернізацію.

Другий важливий ресурс – це, безумовно, прямі іноземні інвестиції, які повинні залучити в країну ті умови, які ми створили.

Третій важливий важіль – це державні інвестиції в інфраструктурні проекти, які повинні створити поле для залучення іноземних інвестицій. Тобто хороші умови і поле для залучення. Прийти не в чисте поле, будемо говорити, а на майданчик, який вже підготовлений, до якого підведені дороги, мережі інженерні і т. д.

Нарешті, найважливіший важіль – це кредитні ресурси. І ось у 2010 р. уряд вирішував дуже складне завдання – це зменшення тієї частини ресурсу, який є всередині країни для фінансування дефіциту бюджету. У попередні роки, на превеликий жаль, практично всі вільні ресурси відволікалися попереднім урядом на фінансування дефіциту державного бюджету. Причому, ці гроші залучалися під жахливі ставки, під 30 % річних.

Зрозуміло, це позбавляло нашу промисловість кредитних ресурсів, бо хто ж буде вкладати, який банк буде фінансувати промисловість, якщо держава на пільгових умовах абсолютно надійно приваблює ці гроші під такі високі відсотки прибутковості?

2010 р. тим і характерний, що ми зуміли цю тенденцію переломити. По-перше, ставка державних запозичень зараз, скажімо, цілком конкурентна, тобто

вона десь перебуває на рівні 9 %, і я скажу, що промисловість готова надати під кредити більш конкурентні умови, ніж держава. І це абсолютно нормально. І ми на 30 млрд грн зменшили обсяг внутрішніх запозичень, а значить, ці 30 млрд звільнилися і будуть банками спрямовані у промисловість, у розвиток економіки.

Ось ці три важливі складові: приватні інвестиції, іноземні інвестиції, державні інвестиції плюс кредитні ресурси повинні скласти основу для прискореного розвитку економіки і модернізації в наступному році.

У 2011 р. ми почнемо здійснювати найбільші інвестиційні проекти – це будівництво третього і четвертого атомних енергоблоків Хмельницької АЕС. Це будівництво заводу з фабрикації ядерного палива, це ті об'єкти, які ми зараз будуємо в рамках підготовки до Євро-2012, це великий обсяг дорожнього будівництва і т. д. Я міг би називати десятки об'єктів, багато киян на свої очі можуть переконалися, що такі об'єкти і в 2010 р. вводилися і багато які з них будуються і будуватимуться у 2011 р.

Тепер контроль. Багато спекуляцій на цю тему. Я хочу сказати, що коли ми вперше ознайомилися з ходом підготовки до Євро-2012, то, як і з багатьох інших питань, спочатку було відчуття безнадійності, що настільки запущені ці роботи, настільки вони безконтрольні, що встигнемо ми вкластися в ті терміни, які поставлені, та ще й в умовах відсутності грошей. Ми прийшли – абсолютно порожня скарбниця була.

Почнемо з того, що на такий об'єкт, як «Олімпійський», наприклад, про який зараз йде багато спекуляцій, взагалі була відсутня проектно-кошторисна документація. А якщо відсутня проектно-кошторисна документація, то, значить, відсутнє і поняття ціни, тобто можна якийсь тимчасовий титул затвердити, що і робив попередній уряд, але виходячи з чого воно стверджувало? Адже немає в повному обсязі проектно-кошторисної документації. Тому довелося ці роботи багато в чому, до речі, така ж ситуація була у Львові з будівництвом львівського стадіону, починати з такого поняття, як робочі проекти, грубо кажучи, з аркуша.

Тому ті спекуляції, які зараз поширюють, що вартість збільшилася в два або в півтора раза, – це все спекуляції. Як тільки буде остаточно сформована проектно-кошторисна документація, наприклад, на «Олімпійський», тоді й буде позначена кінцева вартість цієї роботи.

Безумовно, все це пройде необхідні експертизи, безумовно, все це буде перевірятися і зараз перевіряється. Я дуже жорстко попередив усіх керівників, які працюють за цим проектом, що кожна бюджетна копійка, кожен бюджетний рубль буде дуже ретельно перевірятися і зараз вже перевіряється. І відповідь доведеться тримати і через рік, і через кілька років.

Але, повертаючись, якщо говорити про цей об'єкт, я не можу не сказати, що, звичайно, рішення було неоптимальним. Реконструкція завжди, по-перше, більш витратна, ніж нове будівництво, а по-друге, завжди обмежена за своїми можливостями. Тим більше, реконструкція стадіону розташована в центрі столиці, в якому маса комунікацій. Пам'ятаєте, там всю історію з землею, з будівництвом

комплексу перед безпосередньо стадіоном, з його знесенням і т. д.

Безумовно, коли йдеться про практично авральне будівництво, коли ми це будівництво ведемо в три зміни, у нічні години, у свята, безумовно, все це подорожчання. І покласти провину на нас, на те, що ми в такому авраальному темпі ведемо зараз завершення цього об'єкта, а не брати частину провини на себе, я маю на увазі попередників, тих, хто нас зараз дорікає.

Що стосується приватизації землі, яка, згідно з Програмою економічних реформ Президента, може початися протягом 2012 р., то до неї необхідно приступити хоча б тільки тому, що Україна зіткнулася з такою ситуацією, коли вона сама себе не забезпечує продуктами харчування. У 2009 р. Україна імпортувала понад 550 тис. т м'яса, причому це було далеко не якісне м'ясо. Як правило – всякі відходи, сировину, яка багато років десь зберігалася.

Україна не забезпечує себе в повному обсязі і вершковим маслом, ми завозимо значний обсяг.

Це говорить про те, що гострота проблеми, яка стоїть у нашому аграрному комплексі, вже набрала немислимих форм, вона вже стала загрожувати нашій безпеці. Я не кажу про фізіологічні норми споживання продуктів харчування...

Що можна зробити для того, щоб підняти наш аграрний комплекс? Потрібні колосальні інвестиції, а найголовніше, необхідне почуття господаря. Господаря тієї землі, за яку ти відповідаєш, на якій ти будеш працювати, і твоє життя буде залежати від цієї землі. Ось це почуття господаря не з'явилося. Оренда землі, продаж, перепродаж якихось паїв і т. д. фактично призвели до того, що в українській землі, в український аграрний комплекс не вкладаються ті кошти, які необхідно вкладати.

Досить сказати, що коли з'явилася модна тема ріпаку або виробництва біопалива, то наші багатіючі чорноземи, які повинні були працювати на українського громадянина, на українську людину, стали працювати на невідомо кого. Посіви ріпаку, посіви технічних культур знекровлюють нашу землю, роблять її непридатною потім для виробництва продовольства протягом ряду років. Я дивувався легкості, з якою орендарі величезні масиви направляли на посіви технічних культур. Тобто питання власника, питання господаря землі – питання не просто про назріле, а про перезріле.

Звичайно, можуть і виникають спекуляції на цю тему: як зробити так, щоб наші землі хтось задешево не скупив і т. д.? Це питання, скажемо, до законодавця. Можна виписати всі ці механізми таким чином, щоб зробити цілком природне обмеження на право іноземних громадян купувати у великих обсягах, підкреслюю, нашу землю. Але зробити землю тим інвестиційним ресурсом, за допомогою якого ми залучимо реальні кошти, – це завдання нашого уряду в найближчі рік-два. Питання непросте. Питання політичне.

Тому, зрозуміло, ми підготуємо законопроект, проведемо його обговорення і, насамперед, з аграріями, селянами. Ми спробуємо знайти ту формулу, при якій нам вдасться врахувати і світовий досвід, і, у тому числі, традиційне уявлення про нашу землю. І я думаю, що ця реформа буде найважливішим кроком з точки зору

модернізації нашого аграрно-промислового комплексу.

Скажімо, просте питання – створення аграрного або земельного банку, без якого важко уявляється розвиток, наприклад, аграрного комплексу. Що може бути тою запорукою, під яку такий банк або така фінансова установа зможе видавати кредити під розвиток, під будівництво тваринницьких комплексів, наприклад, під придбання сучасної техніки, для проведення, наприклад, селекційної роботи, для проведення та впровадження сучасних аграрних технологій? Що? Земля. І цей механізм має використовуватися, він повинен працювати, і я думаю, що він запрацює.

Що стосується питання квотування експорту зерна. Перш за все, хочу сказати, що, за даними Міжнародної організації продовольства, є така організація у світі, FAO називається, зараз пік цін на продовольство за останні багато років. На превеликий жаль, через цілий ряд причин ціни на продовольство зараз перебувають на піку. Це зовсім не означає, що вони і далі не будуть зростати, за прогнозами тієї ж FAO.

Пов'язано це, перш за все, і з кліматичними змінами, і з не дуже-то правильною політикою цілого ряду аграрних країн. Пов'язано це з тим, що захопилися цілий ряд країн, які виробляли у великих обсягах продовольство, виробництвом так званого чистого палива –коли значні площі були виділені не під продовольчі, а під технічні культури. Зростає населення Землі, зростає споживання. Розвиваються такі величезні країни, як Китай і Індія, наприклад, з населенням у сумі, значно більшою половини населення Землі, і з зростаючим ВВП, а відповідно, і доходів населення, десь під 12–15 % у рік.

Тому причин як об'єктивних, так і суб'єктивних, для такого стрімкого зростання цін на продовольство багато.

Як у цих умовах утримати стабільність цін в Україні при відкритих ринках, в умовах прямого впливу на наш ринок світової тенденції зростання цін?

Тут, на мій погляд, уряд прийняв досить важке рішення, але разом з тим таке, яке дало змогу утримати ціни на основні продукти харчування. Підкреслюю, так – по окремих позиціях було зростання. Але він не був визначальним для всієї продовольчої групи. І зараз теж на ці теми дуже багато спекуляцій, що ось нібито Держкомстат щось занижує. Я абсолютно відповідаю за те, що кажу. Поки ще немає остаточних даних по року, але я думаю, що ми вийдемо на цифру десь близько 9 %. Це буде рекордно низька інфляція. Багато хто ставиться до цього з недовірою: «Як же так, а от ціна на гречку зросла, наприклад, у два рази. Ось Прем'єр-міністр стверджує, що загальна інфляція становила близько 9 %»... Це так тому, що інфляція визначається не за ціною на гречку, вона визначається за сукупністю більш ніж 300 товарних позицій, життєво важливих для нашого населення. Сорочка потрібна для людини, костюм потрібен, пальто потрібне? Потрібні і хліб, і м'ясо і т. д.

Так от, по цілому ряду позицій ціни взагалі не росли, по значному ряду позицій. Тому зростання цін на гречку (яка в структурі споживання займає, я

точно не впевнений – цифру, можливо 0,01 %, не змогло сформувати аномальну інфляцію за всіма абсолютно товарними позиціями. Ось простий підхід Держкомстату – це міжнародна методологія, і тому ми якоюсь мірою пишаємося таким результатом, що вперше за 10 років ми маємо таку інфляцію.

Чому ми за неї так воювали, чому ми так за неї боролися? Та просто тому, що ми зацікавлені в тому, щоб знизити ставки за кредитами в промисловості. Природно, вони не можуть бути нижче за інфляцію, і тому зниження інфляції до рівня 9 % дає змогу нам розраховувати на те, що ставки за кредитами (у 2010 р. вони вже були знижені до десь 14–15 %) в 2011 р. знизяться до 11–12 %, тобто стануть більш-менш розумними для розвитку нашої економіки.

Повернемося до питання квотування. Це було неминуче рішення в умовах, коли Росія втратила 30 % врожаю, а у нас з ними досить відкриті прозорі кордони. В умовах, коли попит на зерно піднявся, і ціна на зерно піднялася у 2 рази, приблизно з 160 дол за т до 260–300 дол.

При цих умовах відкрити експорт зерна – це залишити Україну без нього. Але ж ми ставимо перед собою завдання розвитку тваринництва. У серпні – вересні ми думали про те, яку позицію займе селянин, якщо ціна на фуражне зерно зросте у 2 рази? Залишить він теля чи заріже його? Так от ми не хотіли, щоб він вирізав худобу, хотіли, щоб він зберіг її.

Тому рішення, ще раз підкреслюю, було важким, воно принесло певні збитки тим, хто займається торгівлею зерном, але в наших довгострокових інтересах все-таки реалізувати переробку зерна всередині країни – це організувати внутрішнє споживання і лише тільки певний обсяг експортувати за кордон. Ось це наша довготермінова політика. Ми ніколи не будемо пишатися, що ми все зерно, яке в країні виробляємо, будемо вивозити.

А питається: з чим ми залишимо тоді свою країну? З чим ми залишимо своїх селян – тих, хто займається тваринництвом? Це, якраз, не той показник, яким треба пишатися.

Я згадую, коли у 2003 р. було експортовано рекордну кількість зерна в Україну, і ми хвалилися, що ми стали чи то п'ятими, чи то четвертими експортерами у світі, а потім... в авральному порядку були змушені просити його в Росії, Казахстану, були змушені завозити його в авральному порядку в країну, несучи колосальні втрати.

Тому така ситуація більше ніколи не повториться. По-перше, ми вже зараз створили достатні запаси зерна в Аграрному фонді, поповнюємо запаси державного резерву, до речі, теж, свого часу, порожнього – його прийняли абсолютно порожнім, з мінусом навіть, з боргами замість запасів.

Тобто 2010 р., якщо його підсумки підбити в декількох рисах, це був дуже важкий рік. Я все-таки в уряді не перший рік, і скажу, що за напруженістю завдань, за складністю завдань, які стояли перед урядом, він був унікальний, звичайно. З таким масштабом проблем, з яким нам зараз довелося зіткнутися в 2010 р., він, звичайно, був дуже важким. Але, відзначаючи вже рік, що минув, можна

відзначити, що разом з тим нам все-таки вдалося цю ситуацію виправити, вдалося створити нормальний фундамент для розвитку, і в цілому це був вдалий рік.

Ще один блок проблем – «газовий», пов'язаний з відносинами з Росією. У 2010 р. нам вдалося домовитися з Росією про зниження формульної ціни, підкреслюю, формульної ціни, на 100 дол. на 1 тис. куб. м. Це дуже великі гроші. Україна заощадила 4 млрд дол., які повинна була, і заплатила б Росії.

І ті, хто так зневажливо ставляться до цього великого досягнення нашої країни, забувають, що 4 млрд дол. – це приблизно 32 млрд грн, які, у цьому випадку, не були б, наприклад, заплачені у вигляді пенсій, заробітних плат. І треба було б їх додатково зайняти, приєднати до тих величезних боргів, які вже були на нашій країні.

Тому значення цих домовленостей, безумовно, важко переоцінити. Я вже не кажу про економіку, яка змогла за такої ціни на газ забезпечити мінімальний, іноді навіть негативний, але мінімально-негативний рівень рентабельності. А що було б, якщо б нам довелося платити ту ціну, яку наші попередники заклали в цю формулу?

Питання про тенденції і про наші розрахунки. Ми завжди говоримо нашим людям правду. Так, ми ставили перед собою завдання домогтися у переговорному процесі перегляду цієї формули, і нам не вдалося цього зробити. Не вдалося з цілої низки причин – не знайшли достатніх аргументів, які змогли б російське керівництво переконати в доцільності перегляду ось цієї абсолютно нерівноправної угоди, яку було підписано в січні 2009 р.

Безумовно, ми повинні знайти ті аргументи, які російську сторону повинні переконати в тому, що від цієї формули треба відмовитися. В умовах останніх тенденцій, особливо такого значного зростання цін на нафту, вона стрибнула із 70 дол. до 94 дол. за барель, і експерти передрікають, що найближчим часом вона пройде стодоларовий рівень, безумовно, це призведе до підвищення формульної ціни на газ.

Тому те, що не вдалося зробити у 2010 р., ми ставимо перед собою завдання обов'язково зробити у 2011 р., на це будуть націлені зусилля цілої великої групи переговорників. У цьому плані створення СП («Нафтогазу» і «Газпрому». – Ред.), якщо це буде однією з умов перегляду формульного підходу, – безумовно, цей фактор, цей аргумент буде використаний.

Насамкінець, якщо ми зуміємо створити умови для модернізації нашої економіки – цей процес займе приблизно 5–10 років як мінімум. Масштаби модернізації колосальні. Ми маємо абсолютно застарілу основну базу своєї промисловості. Перед нами стоять завдання модернізації в ключових галузях, таких як металургія, машинобудування. Ці завдання вимагають колосальних ресурсів.

Ще раз підкреслюю, якщо ми ту велику роботу, яку почали в 2010 р. зі створення умов – нагадаю, це і податкова реформа, це реформа системи управління, пенсійна реформа, яка повинна залучити дуже серйозні інвестиційні

ресурси за рахунок вкладів наших людей, дерегуляція, земельна реформа – якщо всі ці реформи проведемо швидко, оперативно, протягом, скажімо року-двох, не більше, ми створимо умови для прискореного розвитку своєї економіки і прискореної модернізації.

Які темпи зростання, на які можна орієнтуватися? Приблизно можна досягти 10–12 % на рік. Це дуже важке завдання. Але в таких умовах ми через 10 років подвоїмо свій валовий внутрішній продукт. Тобто, грубо кажучи, побудуємо ще одну Україну. Але – Україна нову, з абсолютно іншою економікою.

Ось таке завдання абсолютно реальне. Воно вимагає колосальної роботи. Наприклад, візьмемо таку проблему: хто буде працювати у цій новій економіці? Я кажу: побудуємо ще одну Україну. А де візьмуться люди, які будуть працювати в цій новій Україні?

Зрозуміло, ми повинні збільшити продуктивність праці, зрозуміло, ми повинні створити нові технологічні уклади, які дадуть нам набагато більший приріст валової доданої вартості, ніж та, яка зараз нами створюється.

Ми повинні залучити тих людей, які виїхали з нашої країни, виїхали на заробітки кудись. Ті мільйони наших громадян мають повернутися і працювати на себе.

Я назвав лише одну проблему – проблему робочих рук. І коли наші критики зараз говорять про пенсійну реформу, говорять, що пенсійна реформа нібито позбавляє молодь перспективи, то я можу відповісти тільки одне: навпаки, вона створює ресурс для модернізації нашої економіки, а значить – для появи нових робочих місць, але вже нового рівня. Тобто вона якраз дає перспективи для нашої молоді.

Тому на ці 10 років потрібно ставити перед собою, ще раз підкреслюю, абсолютно реальні цілі, не розпорошувати ті обмежені ресурси, які у нас є, а витратити їх тільки на вирішальні, ключові напрями модернізації – за умови дотримання стабільності, звичайно, це головна умова. Зауважимо, що ніде не вдавалося досягти хороших результатів, де не було стабільності влади, де не було спадкоємності влади, де не було того плану реформ, тієї програми перетворення, які підтримувала б уся країна, розуміла б це. Таке велике завдання переконати наших людей в необхідності, зробити їх активними учасниками цих перетворень стоїть перед нами зараз (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 6.01*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.

2010-й в Украине: политические итоги

2010-й-политический украинцам запомнится в первую очередь избранием Президентом Украины В. Януковича, отменой политреформы, неоднозначными харьковскими соглашениями с Россией, «Майданом-2» и рядом других событий.

И хотя подводить политические итоги года достаточно сложно – слишком по-разному можно трактовать одни и те же события – эксперты уже дают ответы на вопросы: что же произошло в политике и экономике после прихода к власти новой команды? Куда движется Украина: по пути к демократии или авторитаризму? Будут ли проведены реформы в стране?..

Большинство из них можно сгруппировать по следующим направлениям.

1) Президентские и местные выборы

Выборы Президента в начале года подтвердили сложившийся «паритет»: минимальное превосходство «сине-белого» электората над бывшим «оранжевым»: В. Янукович победил, получив те же 5–6 %, которые он выиграл у В. Ющенко в отмененном втором туре выборов 2004 г. При этом весьма вероятно, допускают многие обозреватели, что результат выборов был бы обратным, если бы премьер-министром в кризисные 2008–2009 гг. был В. Янукович, а не Ю. Тимошенко.

Совершенно иную картину дали местные выборы 31 октября: полный успех Партии регионов и значительное поражение партии Ю. Тимошенко – если сравнивать с началом года.

Почти во всех областных радах партия власти сформировала большинство. К десяти областным радам, которые возглавляли «регионалы», добавилось еще 10 областей, которые подпали под их контроль. Кроме того, однопартийцы первых лиц страны стали мэрами всех городов-миллионников. Наиболее ожесточенная борьба развернулась в Одессе и Харькове, где «регионалы» А. Костусев и Г. Кернес опередили соответственно представителя «Фронта змін» Э. Гурвица и кандидата от БЮТ А. Авакова.

В то же время, по данным «Зеркала недели», совокупные результаты Партии регионов на выборах в областные рады оказались меньшими на 3 млн голосов, чем аналогичный показатель В. Януковича в первом туре президентских выборов.

Однако настоящим открытием местных баталий стало ВО «Свобода» О. Тягнибока: националисты победили в Галичине, а также прошли в ряд облрад в центральных областях. Еще одним доказательством радикализации общества стало

преодоление 3-процентного барьера откровенно пророссийскими силами в Крыму («Русское единство») и Одесской области («Родина»).

Акцентируется внимание на том, что местные выборы были своеобразным полигоном для обкатывания избирательных технологий, доказавших выгодность для правящей партии выборов в мажоритарных округах. Не исключено, что следующие парламентские баталии будут проходить как минимум по смешанной – мажоритарно-пропорциональной системе, а как максимум – только в мажоритарных округах.

Впрочем, вопрос об избирательной системе пока еще окончательно не решен, как нет окончательной ясности и с датой парламентских выборов.

Также, отмечают некоторые политологи, местная кампания дала понять, зачем нужны «диванные» партии: выдвинутые подобными политическими образованиями кандидаты в мэры стали градоначальниками в доброй трети областных центров.

В Европе, как и положено, отдельные проблемы с выборами осудили, но в целом признали их демократичными. Разве только США заявили, что новая власть в Украине сделала в этом смысле «шаг назад» по сравнению с предыдущей – президентской – гонкой.

По мнению же известного политолога Д. Выдрина, президентские выборы и их «третий тур» в форме местной электоральной кампании – это «знаковое событие 2010 г. На местных выборах было завершено строительство пресловутой вертикали власти. Президентская кампания продемонстрировала приоритет гражданских прав и свобод над политическими. “Регионалы”, осознанно или нет, попали в этот тренд. Их предвыборные обещания в большей степени касались именно гражданских прав. Они угадали тенденцию. И потому это, наверное, главное событие года».

2) Восстановление государственной власти. Воссоздание вертикали власти. Реанимация президентской формы правления. Отмена политической реформы

Отмечается, что В. Януковичу понадобилось всего 10 месяцев, чтобы подчинить себе все три ветви украинской власти.

Было покончено с «ахиллесовой пятой» украинской «дефектной демократии» – раздорами, конкуренцией и рассогласованием между структурами власти – АП, КМ, ВР. Государственная власть, ослабленная и раздиравшаяся распрями во времена В. Ющенко, восстановлена. Обеспечена минимальная базовая управляемость политической системы, которая была существенно подорвана в предыдущие пять лет. Украинское государство начало выходить из состояния анархии и полураспада. Однако сделано это было, в том числе, за счет отмены политической реформы, которая обеспечивала условия для демократической конкуренции политических сил.

Отмена политреформы в Украине является «шагом назад» от демократии, а выстраиваемая система власти ошибочна и опасна, считает известный украинский политолог М. Погребинский.

«Мы сделали шаг в демократическом устройстве власти, от европейского устройства, мы стали дальше от нормальных европейских стран, мы усложнили и, может быть, даже сделали невозможной настоящую политическую конкуренцию», – заявил М. Погребинский. Впрочем, по его словам, есть и определенные плюсы – так, прекратились конфликты между различными ветвями власти. Однако негативных последствий, по мнению эксперта, значительно больше. «Мы достигли той точки, где возможны чрезвычайно опасные ходы, когда решения принимаются единолично, когда возможности получения информации ограничены», – отметил политолог, добавив, что «Майдан предпринимателей» явился одним из следствий уже совершенных властью «не фатальных, но серьезных ошибок».

После «бурно-бессмысленной» пятилетки президентства В. Ющенко 2010 г. был полон событий, радикально изменивших и форму, и содержание украинской политики, отмечают эксперты Фонда качественной политики. Консолидация власти вокруг Президента В. Януковича и финансово-политических групп, которые входят в Партию регионов и союзные политические силы, обернулась усилением исполнительной власти и одновременно укреплением контроля исполнительной ветви власти над парламентом и судами. В отличие от своего предшественника действующий Президент и его администрация сумели провести конституционную реформу, «оформив свое полномочие юридически неординарным образом». Измененная в 2004 г. на основе компромисса «оранжевых» и «бело-синих» Конституция при В. Януковиче решением Конституционного Суда была возвращена в свое «докомпромиссное» состояние. Тем самым в один момент все правительственные решения и законы, принятые с 1 января 2006 г., стали антиконституционными. Правительство и Верховная Рада постепенно возвращают политической системе конституционность, но процесс и сейчас еще не завершен. Акцентируется внимание на том, что «восстановленная Конституция 1996 г. быстро вернула страну к политической системе при Л. Кучме, при которой Президент стал ключевой фигурой в поддержке баланса сил между финансово-политическими группами. Это позволило вернуть исполнительной власти утерянную было силу. Силу, но не эффективность».

Со своей стороны И. Жданов (аналитический центр «Открытая политика») отмечает, что стабилизация политической системы, о которой так долго говорили «регионалы», произошла. Правда, постепенно стабилизация переросла в концентрацию, а затем и в монополизацию власти в руках лично В. Януковича. Глава государства не только замкнул вертикаль исполнительной власти на себя, ему удалось сформировать пропрезидентское большинство в парламенте, поставить под контроль власть судебную и большую часть местного самоуправления.

В то же время эксперт прогнозирует, что отмена политической реформы 2004 г. приведет к усилению подковерных, административных и бюрократических методов работы Президента во вред методам политическим. Сфера публичной политики будет сужаться как шагреновая кожа, постепенно будет сокращаться

влияние формально легальных способов влияния на властные решения, будет снижаться роль политических партий, в том числе и Партии регионов. Сфера реальной политики все больше будет перемещаться в теневой сектор.

Обозреватель издания «Контракты» обращает внимание на тот факт, что в результате отмены политреформы полномочия Президента значительно выросли, а ответственность так и осталась нерегламентированной. Теперь для формирования правительства не нужно собирать коалиционное большинство парламента, Премьера и глав местных администраций. Президент может назначать и увольнять сам. В то же время смена масштабов полномочий не привела к повторным выборам, КС считает допустимым избирать Президента с одними полномочиями, а править разрешить с другими.

В свою очередь политолог В. Фесенко отметил, что возврат к президентско-парламентской модели организации власти вызвал откровенный упадок парламентаризма в Украине, парламент фактически утратил статус законодательного органа. «Украинский парламент фактически утратил статус законодательного органа, он лишь формально фиксирует, законодательно оформляет те решения, которые готовятся и принимаются в других местах», – сказал он. По мнению эксперта, печальной тенденцией уходящего года следует считать «упадок украинского парламентаризма». «Уже можно говорить не о кризисе (парламентаризма), а об откровенном упадке. Юридически это связано с возвращением к президентско-парламентской системе, а физически, я бы сказал так, признаками этого стали недавние события (драка) в Верховной Раде», – отметил эксперт.

С ним солидарны и многие другие обозреватели, отмечающие, что парламент постепенно превращается из политической площадки для дискуссий и компромиссов в машину для голосования, которой посулили продление срока эксплуатации до осени 2012 г.

В то же время, считает В. Фесенко, все же итоги года можно определить как «возвращение в прошлое с претензией на новое будущее». «Вот такая парадоксальная формула, – сказал политолог. – Почему возвращение в прошлое? Потому что режим, который формируется сейчас, по определенным признакам, является возвращением к президентско-парламентской системе. Возвращение к Конституции 1996 г. – возвращение в прошлое. Если мы посмотрим на лица, которые сейчас олицетворяют власть, то тоже, в определенной мере, увидим возвращение в прошлое. Но заявленные реформы – это претензии на будущее, на новое будущее. Вопрос в том, будет ли власть, по своему составу и характеру деятельности достаточно консервативная, способна на строительство нового будущего».

Следует отметить, что Европа восприняла отмену политреформы-2004 достаточно спокойно, но и с определенным удивлением. В Венецианской комиссии возвращение к Конституции-1996 назвали «крайне необычным» шагом, поскольку сделал это не парламент, который принимал политреформу, а

Конституционный Суд. Также эксперты не забыли напомнить и об угрозах разбалансированности власти.

В целом же, конкуренция между структурами власти (невиданная в европейских странах) была ликвидирована, в том числе (наряду с другими инструментами) за счет институционального ограничения конкуренции между политическими силами (которая типична для европейских стран).

3) Ослабление оппозиции

По итогам года оппозиция разобщена и лишена возможности влиять на решения, принимаемые властью.

Стремясь доказать свое право на лидерство в противостоянии с В. Януковичем, Ю. Тимошенко получила обратный эффект. Возглавить оппозицию в целом лидер «Батьківщини» так и не смогла. Этому воспротивились и главный «фронтвик» страны А. Яценюк, и «свободный радикал» О. Тягнибок, и новый лидер «Нашої України» В. Наливайченко. Ставшие после победы В. Януковича оппозиционными политические партии, избалованные пребыванием во власти, переживают исход «денежных мешков», дезертирство местных активистов, потерю медийных ресурсов. Обозреватели отмечают, что сила оппонентов власти должна заключаться в креативности и способности к диалогу, а не громкости голоса, но это правило пока не срабатывает.

Также в отношении бывшего Премьера и ряда ее чиновников возбуждены уголовные дела. В этой связи эксперты Фонда качественной политики отмечают, что усиление одной ветви власти и параллельное установление полного контроля над ней со стороны групп, которые входят в Партию регионов, дало возможность усилить использование государственных органов в борьбе с оппозицией. Конечно же, «оранжевые» силы подавали достаточно примеров такого же стиля борьбы с «регионалами» в 2005–2006 гг. Но современная ситуация отличается системностью мер и беззащитностью оппозиционеров, гарантом минимальных прав которых выступает разве что Запад.

Также отмечается, что местные выборы 2010 г. были примером взаимного уничтожения оппозиционных сил. На этом фоне стали усиливаться радикальные настроения – как среди избирателей, так и в рядах избранников. Председателями областных, районных и городских советов в Западной Украине стали представители националистов. Виртуальность политики времен В. Ющенко лишила сегодняшних оппозиционеров тех навыков, которые бы позволили им стать во главе быстро растущего движения недовольных предпринимателей. Оппозиция оказалась неэффективной и в борьбе с правящей партией, и в возвращении себе гражданского доверия.

Политологи отмечают, что феномен ВО «Свобода» возник как следствие отсутствия альтернативы скомпрометировавшим себя лидерам оранжевой революции и остаткам национал-демократического движения, а также тех ресурсов, прежде всего медийных, которые получила «Свобода».

Успех ВО «Свобода» позволил ряду экспертов сделать вывод о

радикализации идеологии оппозиции. Во многом этому способствовала и сама Ю. Тимошенко, которая в своей президентской избирательной кампании активно развивала темы, характерные для правых («украинская Украина» и т. д.). Но вот для избирателя она оказалась менее убедительна в этих темах, чем О. Тягнибок.

Тем не менее, поскольку запрос на политического лидера (политической силы), который бы олицетворял борьбу с олигархами в обществе, сохраняется, а Компартия, очевидно, не способна выступить в качестве такой политической силы, то у Ю. Тимошенко, в особенности по мере роста недовольства социальной политикой нынешней власти, сохраняется возможность вернуть утраченные позиции.

Деятельность же власти сегодня направлена на максимальное ослабление и дальнейшую маргинализацию той части оппозиции, которая на самом деле может представлять для нее определенную угрозу. Этот процесс, наряду с реформами, станет главной политической темой первой половины будущего года, прогнозируют эксперты.

4) Реанимация партнерского диалога с Россией

Одно из важнейших достижений новой власти – реанимация украинско-российского партнерства. Восстановились регулярные контакты между украинским и российским руководством на высшем уровне. В частности, президенты Украины и России в целом 11 раз встречались тет-а-тет, к тому же неоднократно пересекались во время международных саммитов и конференций.

Следует отметить, что хотя харьковские договоренности критиковали с двух сторон (и в России, и в Украине), но они закрепили политику «перезагрузки» на российско-украинском направлении. Договоренности, увязавшие пролонгацию пребывания ЧФ в АРК со снижением цен на газ, свидетельствовали о, по крайней мере, временном отказе РФ от антипретеференциализма – политики принципиального отказа от снижения цен на энергоносители для стран постсоветского пространства.

Вместе с тем хотя после подписания харьковских соглашений, как уже отмечалось выше, В. Янукович и Д. Медведев встречались неоднократно, но это не уберегло Украину от шовинистических выпадов В. Путина: тот недавно заявил, что Россия выиграла бы Великую Отечественную войну и без помощи Украины.

Со своей стороны осенью Н. Азаров назвал нерыночной формулу цены российского газа для Украины.

Сотрудничество между Киевом и Москвой в других отраслях дальше деклараций и консультаций пока не продвинулось.

В любом случае в целом можно сделать вывод о том, что после нескольких лет перманентного противостояния между Москвой и Киевом установился тесный контакт. Во многом – благодаря политике нового Президента Украины В. Януковича и его политической команды.

В этой связи сотрудники Института им. Горшенина отмечают, что некоторые эксперты и политики поспешили заявить о восстановлении добрососедских

отношений, другие – о возврате к империи. «Но новую власть в Украине, как оказалось, прогнозировать не так просто: частые встречи руководства двух стран на высшем уровне добавили лоска отношениям, но не смогли скрыть взаимных проблем, решение многих из которых откладывается. Впрочем, один несомненный успех есть: Новый год встречаем с газом».

5) Активность на европейском направлении

В 2010 г. был подписан План действий о введении безвизового режима с ЕС (правда, без определения сроков). Украина выполняла требования «матрицы Фюле», присоединилась к Энергетическому сообществу с ЕС, стремилась к заключению соглашения об ассоциации с ЕС. Прозвучали заявления о желательности для Украины формирования зоны свободной торговли как с ЕС, так и с ТС.

Наиболее серьёзный прорыв – получение Украиной Плана действий для введения безвизового режима с Евросоюзом – одно из самых весомых достижений ушедшего года. Радужна и перспектива – уже следующим летом Киев и Брюссель надеются подписать договор об ассоциации. В ЕС констатируют, что Украина в этом году была, как никогда, предсказуема.

Со своей стороны директор Департамента информационной политики Министерства иностранных дел О. Волошин отметил, что «2010 год на европейском направлении был годом инвестирования в будущее, закладки фундаментов для успехов в следующем году». «МИД Украины рассчитывает на прорывные достижения в 2011 году в отношениях с Евросоюзом», поскольку наряду с получением плана по введению безвизового режима с ЕС, который уже частично выполняется, государство вышло на четкий, понятный путь переговоров относительно зоны свободной торговли с ЕС. «Углубленное соглашение по зоне свободной торговли станет неотъемлемой составляющей соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС. Это задание украинской дипломатии на 2011 год», – подытожил дипломат.

Председатель правления МФ «Единый мир» Э. Прутник также отмечает, что 2010 г. стал для Украины «без преувеличения поворотным». «Новая власть внесла существенные коррективы во внешнеполитическую стратегию государства. Законодательно был закреплён внеблоковый статус нашего государства и это, по моему мнению, безусловный позитив. Кроме того, при сохранении стратегического курса на евроинтеграцию начался процесс диверсификации внешнеполитических приоритетов государства, позволивший сбалансировать отношения с Россией, а также возобновить диалог с другими ведущими центрами политического влияния и экономического развития, – отметил он. – Центральной темой диалога в ближайшей перспективе станет окончательное согласование договора о зоне свободной торговли. Также требует ответа основной вопрос украинской евроинтеграции – перспектива членства Украины в ЕС. На этот вопрос должен ответить именно Евросоюз».

Народный депутат Украины, д-р экон. наук, проф. А. Плотников выделил

среди прочего «нормализацию некоторых процессов, которые сумели сделать более понятными как для Украины, так и для ЕС много вещей». «Новая власть в Украине стала более прогнозируемой для ЕС, благодаря чему сегодня у нас наблюдается определенный покой в экономических и политических отношениях. И если говорить о векторах, которые отстаивает новая украинская власть, станет понятно, что 2010 год в этом плане в полной мере можно считать годом определенности», – отметил политик. Отвечая на вопрос журналистов, какими он видит отношения Украины и Евросоюза в 2011 г., А. Плотников заявил: «Я очень надеюсь на прогресс в вопросах безвизового режима, поскольку в контексте Евро-2012 это было бы очень уместно, очень надеюсь, что соглашение об ассоциации приобретет какие-то конкретные черты и мы сможем увидеть перспективу своего членства в ЕС».

6) Развитие внешнеполитических отношений на других направлениях

Атомная тема в нынешнем году позволила стране выйти на новый уровень отношений и с Соединёнными Штатами Америки. В апреле 2010 г. в Вашингтоне на саммите по ядерной безопасности Украина произвела сенсацию. Киев заявил об отказе от высокообогащённого урана и призвал остальные страны мира последовать своему примеру. Об этом решении писали все ведущие европейские газеты – посчитав его одним из самых серьёзных шагов нового руководства страны для укрепления доверия к Украине. В частности, Ф. Кроули, помощник госсекретаря США, заявил: «Мы оцениваем отношения со странами не по словам, а по их поступкам. И госсекретарь, и президент Обама делают всё возможное, чтобы ядерные материалы не попали в руки к террористам. Решение Украины – это действительно поступок стратегического партнёра».

30 декабря Министерство иностранных дел Украины сообщило, что Украина выполнила взятое на себя обязательство и обеспечила вывоз из Севастопольского национального университета ядерной энергии и промышленности, Харьковского физико-технического института и Киевского института ядерных исследований значительной части (50 кг) высокообогащенного урана.

Внешнеполитическое ведомство Украины также напомнило, что в соответствии с обязательствами США, изложенными в Совместном заявлении президентов, Украина получила эквивалентное вывезенным ядерным материалам количество низкообогащенного ядерного топлива для нужд вышеуказанных научно-исследовательских учреждений.

«Эти действия говорят о том, что Украина по-прежнему лидирует в стремлении не допустить попадания этих ядерных вооружений в руки террористов, как и в стремлении прийти к миру, в котором не было бы ядерного оружия», – заявил в этой связи президент США Б. Обама.

Кроме того, новая власть предприняла усилия по восстановлению партнерства с Китаем. В. Янукович совершил визит в Пекин, где было подписано заявление о повышении уровня двусторонних отношений, а также ряд соглашений о сотрудничестве. В то же время вряд ли стоит рассчитывать на то, что после

длительного периода охлаждения механизмы партнерства удастся запустить «по мановению руки».

К тому же, отмечают эксперты, после пяти лет настойчивой евроинтеграции, не все в мире готовы принять провозглашение Украиной своего внеблокового статуса. Киев решил отказаться от участия в военных союзах, при этом создавая условия для сотрудничества на равных – со всеми игроками в политическом пространстве. И это тоже один из самых важных результатов уходящего года.

7) «Майдан» предпринимателей

Принятие Налогового кодекса, предполагающего урезание упрощенной системы налогообложения и расширение полномочий налоговой службы, вызвало первую попытку масштабного сопротивления новой власти. Национальная буржуазия пыталась не только отстоять свои права и выстоять под давлением властей, но и соблазнами оппозиционных политиков взять акцию под свою защиту. Предпринимателям лишь частично удалось добиться удовлетворения своих требований через две недели стояния на Майдане, а власть получила серьезный урок в преддверии рассмотрения Трудового и Жилищного кодексов. В связи с этим, прогнозируют эксперты, ей придется либо научиться вести разъяснительную работу, либо предпринимать полицейские меры по белорусскому образцу.

Следует отметить, что политических сенсаций и событий в ушедшем году было много, но их последствия проявятся не сразу. И далеко не все из них могут оказаться благоприятными. Так, по мнению некоторых политологов, выстраиваемая система власти ошибочна и опасна, поскольку уничтожает политическую конкуренцию и делает невозможным принятие адекватных решений. Есть и другие опасности. Например, нынешнее победное шествие национал-радикалов может закончиться совсем не так, как планируют власти. Наконец, открытым остается вопрос, сумеет ли власть найти достаточную поддержку в обществе для проведения реформ, основной блок которых, по словам председателя парламентской фракции Партии регионов А. Єфремова, будет завершен к июлю 2011 г. «Мы рассчитываем, что это даст положительный для страны результат в экономике и социальной сфере уже к осени 2011 г. ...В принципе, прогнозы дают возможность говорить, что если мы выйдем к 2012 г. на такую динамику развития, то и дальше политическая и экономическая ситуации будут спокойными и стабильными», – заверил «регионал».

В целом же В. Янукович сумел создать команду, постоянно иницилирующую преобразования, которые в случае успешной реализации способны помочь Украине наверстать отставание от государств Центральной Европы. Не зря же американский журнал Time назвал В. Януковича одним из десяти самых громких политических возвращенцев-2010. Неудачная же реализация реформ создаст для В. Януковича проблемы с переизбранием на второй срок. Именно поэтому 2010 г. стал периодом серьезных изменений в государственной политике.

Компартия Украины. Перспективы раскола

11 декабря объединенный Пленум Центрального комитета и Центральной контрольной комиссии Коммунистической партии Украины вывел из состава ЦК и отстранил от должности первого секретаря Крымского рескома КПУ Л. Грача с формулировкой «за серьезные нарушения партийной дисциплины и действия, ведущие к дискредитации партии». Это решение стало итогом многолетнего противостояния между руководством крымских коммунистов и «центром» во главе с лидером партии П. Симоненко. Формальным поводом к такому шагу называют неудовлетворительный результат КПУ на выборах в автономии (по мнению лидера КПУ П. Симоненко, Крымский республиканский комитет КПУ выбрал тактику «конфронтации, негативизма и критиканства», что, в свою очередь, привело к самым низким результатам голосования за коммунистов по всей Украине), однако главной причиной жестких кадровых решений стала критическая позиция Л. Грача по отношению к политике, проводимой руководством партии, – сотрудничеству с Партией регионов и членству в правящей коалиции.

Вопреки решению ЦК, 14 декабря внеочередное собрание рескома восстановило Л. Грача в должности, однако уже через два дня ЦК КПУ постановил исключить лидера крымских коммунистов из партии и парламентской фракции. Кроме того, президиум ЦК КПУ, руководствуясь уставом партии, принял решение о роспуске Крымского рескома и, до избрания его нового состава, поручил руководство Крымской республиканской организацией КПУ Секретариату ЦК. Свою позицию члены президиума объяснили систематическими нарушениями Крымским рескомом Компартии устава КПУ и принципов демократического централизма, выражающимися в невыполнении решений вышестоящих партийных органов.

Сам Л. Грач считает, что его исключение из партии и роспуск Крымского рескома КПУ – политический заказ нынешней власти, деятельность которой он критикует. «Что касается моей ситуации, я прекрасно понимаю, что за этим стоят “донецкие”, начиная от Крыма, заканчивая В. Януковичем...», – заявляет Л. Грач.

Напомним, незадолго до роспуска реском призвал руководство КПУ прекратить давление на крымских представителей партии в целом и Л. Грача в частности, подчеркнув, что крымские коммунисты намерены и дальше поддерживать «действия и позицию первого секретаря Крымского республиканского комитета КПУ Грача, его принципиальные политические оценки о событиях, происходящих в Украине и в Крыму». Однако это обращение не возымело должного эффекта.

В заявлении президиума ЦК по поводу сложившейся ситуации сказано, что

Л. Грач, который ранее решением пленума был выведен из состава президиума, «не только не сделал необходимых выводов, но стал все чаще демонстративно выступать в буржуазных средствах массовой информации с критикой линии партии, противопоставляя свою личную точку зрения позиции, которая коллегиально определена в партийных решениях». «Выступления Л. Грача, охотно тиражируемые буржуазными СМИ, подхватываются нашими политическими противниками и используются для дискредитации партии. Это вызывает недоумение и многочисленные обращения в ЦК коммунистов», – заявили в КПУ. «Меры, к которым он прибегает, в том числе инспирирование под демагогическими лозунгами так называемого общественного движения “За Грача! За правду! За Родину!”», свидетельствует о том, что Л. Грач встал на путь откровенной войны с партией, чем фактически поставил себя вне ее рядов», – сказано также в заявлении.

Кроме того, президиум обратил внимание крымских коммунистов на то, что поддержка рескомом антипартийного поведения Л. Грача угрожает единству партии. «Произошло немыслимое в практике любой политической партии: пленум регионального партийного комитета не обратился в ЦК с просьбой пересмотреть принятые Центральным Комитетом партии решения, а демонстративно, с вызовом отверг их. Тем самым Крымский республиканский комитет выступил против Центрального комитета, противопоставив республиканскую партийную организацию всей партии», – заявляет руководство КПУ.

По мнению обозревателей, хотя исключение Л. Грача из Компартии выгодно Партии регионов, последствия этого шага будут иметь неоднозначный характер как для КПУ, так и для ПР. В частности, это отразится на рейтинге КПУ, который в последнее время и без того существенно снизился. Кроме того, ближайшим следствием сложившейся ситуации станет рост недоверия к центральному партийному руководству со стороны рядовых членов. Вместе с тем большинство экспертов указывает на возможность появления собственного политического проекта Л. Грача в виде альтернативной левой партии.

Некоторые обозреватели высказывают мнение, что решение ЦК КПУ об исключении Л. Грача из партии и фракции в Верховной Раде Украины, а также роспуске рескома, является логичным решением, свидетельствующим о начале процесса смены элит. «Мы видим, что из года в год коммунисты сдают свои позиции, фактически идеологии не осталось, все выразилось в лидерство одного человека», – говорит политолог О. Габриелян. По его мнению, ситуация с Л. Грачом во многом обусловлена его поражением на прошедших местных выборах. «Партия регионов сумела предложить избирателям нечто такое, что не смогли предложить коммунисты. Это объясняет поражение, непопулярность Л. Грача», – заявляет эксперт, подчеркивая, что отставка Л. Грача приведет к еще большему ослаблению крымских коммунистов, так как в их рядах нет ярких, сильных личностей.

Политолог В. Кулик назвал исключение Л. Грача из партии ошибкой КПУ.

По словам эксперта, противоречия между Л. Грачем и ЦК партии существуют давно. В последние годы Л. Грач вел «неоднозначную» политику, критиковал руководство. «Речь шла о противопоставлении себя руководству партии. Это вызвало недовольство руководства, сначала Л. Грача исключили из ЦК, а потом и из партии. Для Л. Грача это закономерные последствия его деятельности, а для партии – ошибка», – говорит политолог. Несмотря на разногласия, исключение из партии знаковых лиц – свидетельство идеологического застоя в КПУ, концентрации управления в руках нынешнего руководства политической силы, считает эксперт.

Ожидаемый раскол крымской партийной ячейки будет иметь влияние на ситуацию в других региональных ячейках, усиливая существующие в них противоречия и подрывая монолитность партии, что неминуемо отразится на результатах парламентских выборов 2012 г. – гарантии прохождения КПУ в парламент нет. Кроме того, у Л. Грача появляется возможность создания собственной политической силы, которая станет конкурентом КПУ и сможет еще более пошатнуть ее положение в украинском политикуме.

По мнению политолога А. Форманчука, в Крыму может появиться два рескома КПУ – под руководством Л. Грача и ставленника ЦК Компартии. «Я не исключаю, что в Крыму теперь будет два рескома КПУ. Поскольку Л. Грач создал партию под себя, то все равно у него сторонников останется больше, чем тех, которые поддержат решение ЦК Компартии Украины, – заявляет эксперт.

«Надо исходить из того, что Л. Грач создавал свою партию в Крыму на принципах вождизма, т. е. он был вождь крымских коммунистов. И поскольку в Коммунистической партии не может быть двух вождей, то, в конечном счете он получил тот результат, который есть сегодня», – отметил А. Форманчук. – С одной стороны, этот конфликт привел его к идейному и организационному банкротству, с другой – я не исключаю, что это преднамеренные действия Л. Грача с целью создать свой собственный политический проект, какую-то свою коммунистическую партию».

Учитывая авторитет Л. Грача среди представителей рескома и большую популярность у крымских приверженцев КПУ, новая политическая партия Л. Грача, в случае создания, имеет все шансы в короткие сроки утвердиться и вытеснить сторонников П. Симоненко с политической арены АРК.

Председатель Постоянной комиссии Верховной Рады Крыма по организации работы крымского парламента и связям с общественностью Е. Фикс высказал мнение, что после исключения Л. Грача из КПУ члены фракции КПУ в крымском парламенте смогут найти общий язык с представителями фракции Партии регионов.

При этом Е. Фикс допускает, что Л. Грач сможет организовать новое политдвижение, хотя это очень сложная работа. «Нужно создать как минимум 14 структур в регионах, зарегистрировать партию в Министерстве юстиции Украины, провести конференции – это не такое простое дело», – заключил

политик.

Политолог Н. Кузьмин прогнозирует, что Л. Грач попытается создать свой «советско-русский» проект. «Грач будет создавать какую-то организацию, он без политики жить не может – будет занимать нишу ушедшей Витренко и строить партию в ее стиле и идеологии», – полагает политолог. При этом он не исключает создание партии со всеукраинским статусом. По мнению Н. Кузьмина, пророссийская политическая ниша в Крыму до конца не заполнена, так как в автономии действует много «неживых» организаций. «Л. Грач надеется привлечь часть русского движения, находящегося сейчас в разобранном состоянии и, как показали выборы, ни на что не способного», – заявляет Н. Кузьмин, подчеркивая, что Л. Грач целенаправленно пошел на обострение ситуации в КПУ. «Ему не удалось свергнуть лидера КПУ П. Симоненко, и он организовал свой очень шумный и скандальный уход, для него это тот же самый пиар», – считает Н. Кузьмин.

По мнению российского политолога А. Карелина, решение руководства Компартии по поводу Л. Грача показывает, что П. Симоненко согласен на роль КПУ как сателлита В. Януковича. При этом, по его словам, в Крыму «коммунисты пытаются занимать более самостоятельную позицию».

«То, что Л. Грача вывели из ЦК, – неверное решение, оно ослабляет позицию КПУ в целом. Хотя, наверное, в плане взаимодействия с властью, с Партией регионов, с В. Януковичем такое решение для П. Симоненко было более выгодным. Но в плане сохранения Компартии как мощной самостоятельной политической силы, добивающейся поддержки широких масс, собственного электората, – это решение, скорее, негативное», – отметил эксперт.

В то же время А. Карелин полагает, что руководство КПРФ не будет вмешиваться в конфликт Л. Грача и П. Симоненко: «Г. Зюганов вроде как дружит со всеми – с Л. Грачом, с П. Симоненко. В данном случае ясно, что с П. Симоненко он не станет ссориться из-за Л. Грача. Именно поэтому я полагаю, что официальной реакции со стороны Г. Зюганова, наверное, не будет никакой», – резюмировал эксперт.

Последствия раскола в Компартии в более определенной форме проявятся после того, как станет ясно, какие именно меры предпримет Л. Грач для сохранения своего политического влияния и пойдет ли он на сближение с другими политическими силами. Если возможность его сотрудничества с Партией регионов целесообразнее сразу же исключить, то о возможном ситуативном взаимодействии с БЮТ и НУ – НС однозначных выводов пока делать нельзя. «Я могу сотрудничать с любой политической силой на базе соблюдения закона и самое главное, когда мои идеологические и политические взгляды и задачи соответствуют тому или иному решению, не больше», – заявляет Л. Грач, определяя условия возможных в будущем политических союзов. Однако в долгосрочной перспективе такой вариант вряд ли не сможет принести ему политические дивиденды.

В роли союзников Л. Грача логично выглядят пророссийские организации Крыма, но ориентация на такой электорат не представляется достаточно надежной, поскольку на том же электоральном поле действует КПУ. Наиболее реальными претендентами на сотрудничество с лидером крымских коммунистов с перспективой создания новой политической организации выглядят немногочисленные пока непарламентские левые силы, которые активно пополняются в последнее время бывшими членами и сторонниками КПУ, недовольными политической линией партии. Результатом этих процессов может стать появление еще одной коммунистической партии, претендующей на парламентское представительство.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Фракції «Наша Україна» і «БЮТ – Батьківщина» на засіданні погоджувальної ради 10 січня внесли пропозицію заслухати 14 січня в годину запитань до уряду міністра внутрішніх справ України А. Могильова. Про це повідомив на брифінгу для журналістів Голова Верховної Ради України В. Литвин. «Дві фракції запропонували, аби в годину запитань до уряду була можливість поставити запитання міністру внутрішніх справ України», – сказав він.

В. Литвин зазначив, що має намір поінформувати Кабінет Міністрів про це рішення.

Відповідаючи на запитання щодо вимоги опозиції заслухати цього тижня в парламенті Генерального прокурора В. Пшонку, В. Литвин наголосив, що «будь-яка вимога чи пропозиція повинні бути належно оформлені». Водночас він повідомив, що запропонував фракціям, які ініціюють згадану процедуру, внести відповідний проект постанови Верховної Ради. «Тоді вже можна буде проводити консультації з фракціями і підсумовувати необхідну кількість голосів, поки що – це розмови у вигляді пропозицій і відповідних вимог», – сказав він.

При цьому В. Литвин уточнив, що, дотримуючись регламенту, спочатку треба направити письмовий запит до Генеральної прокуратури, отримати письмову інформацію і в разі, якщо вона не задовольнить Верховну Раду України, прийняти у вигляді проекту постанови рішення щодо заслуховування інформації. Він повідомив, що сьогодні відповідне письмове звернення буде направлено до Генеральної прокуратури для отримання письмової інформації для народних депутатів України.

За словами В. Литвина, «те саме стосується й уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: спеціальну доповідь вона в такі мінімальні терміни підготувати не може, але в разі необхідності вона може підготувати відповідну інформацію» (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 10.01*).

До Верховної Ради України не надходило жодних документів від правоохоронних органів чи медичних установ щодо подій 16 грудня минулого року. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Литвин, відповідаючи на запитання журналістів 10 січня під час брифінгу.

При цьому В. Литвин зауважив, що «якщо уважно переглянути відеоряд подій того дня, то говорити про побоїще не варто, хоча сутичка була надзвичайно гострою». До того ж Голова Верховної Ради додав, що він щодня, допоки народні депутати перебували на стаціонарному лікуванні, розмовляв з головним лікарем, який інформував про стан здоров'я парламентаріїв. «Я думаю, як і кожній людині, і вам, і мені однаково небайдуже питання здоров'я депутатів, – зазначив В. Литвин. – Для більшості депутатів події 16 грудня – вже далеке минуле, а рана на серці у мене залишилася» ***(Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 10.01).***

Голова Верховної Ради України В. Литвин заявляє, що докладає всіх зусиль, щоб у роботі парламенту брали участь представники всіх фракцій.

«Я все роблю для того, щоб Верховна Рада України працювала в повному складі. І йду на будь-які вимоги, на будь-яку постановку питань з боку представників опозиційних фракцій, – сказав керівник парламенту на брифінгу 10 січня, відповідаючи на запитання журналістів щодо перспектив роботи опозиційних фракцій у сесійному залі. – Верховна Рада повинна демонструвати, що вона є повноцінним органом».

За словами В. Литвина, має діяти принцип, згідно з яким «опозиція говорить, апелює, аргументує, закликає, застерігає, а ті, хто взяли на себе відповідальність і стали більшістю, повинні приймати рішення і нести солідарну з урядом і владою загалом відповідальність за них» ***(Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 10.01).***

Голова Верховної Ради України В. Литвин заявляє, що зняття мораторію на продаж землі мають передувати ухвалення законів про оцінку і про ринок земель.

Відповідаючи на запитання журналістів під час брифінгу 10 січня, В. Литвин нагадав, що відповідно до закону, мораторій на ринок землі продовжено до 1 січня 2012 р. «Є ще одне застереження – для того, аби мораторій було знято, треба прийняти два закони – про оцінку земель і про ринок земель», – зазначив він.

Разом з тим В. Литвин зазначив, що сьогодні «під прикриттям мораторію здійснюються тіньові оборудки щодо скупки землі». Тому, вважає спікер парламенту, окрім проведення парламентських слухань щодо земельних питань, потрібно прийняти рішення про інвентаризацію всіх земель в Україні, щоб

з'ясувати, «що відбувається з землею, кому й на яких підставах вона належить». «Люди мають знати, скільки коштує кожна сотка землі, і знати, що цю землю в них можуть купити не нижче ринкової вартості», – сказав він.

Окрім цього, В. Литвин висловив переконання, що під час парламентських слухань мають виступити фахівці із земельних питань, щоб «вийти на рішення, яке влаштує країну» (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 10.01*).

Выборы в Верховную Раду Украины в 2011 г. не будет. Об этом заявил глава украинского парламента В. Литвин 10 января.

По его словам, выборы сейчас нужны тем людям, которые хотят привести в Верховную Раду олигархов. «Выборы в 2011 г. ничего не дадут. Это даже ухудшит ситуацию в стране. И там, где можно, я буду этому всячески противостоять», – отметил В. Литвин. Политик также подчеркнул, что «2011 г. – это четвертый год полномочий Верховной Рады, которая избиралась на пять лет», и высказал мнение, что людям «глубоко плевать», будут парламентские выборы в 2011 г. или нет. «Они хотят жизни. И я хочу. И для этого сердце, душу и здоровье отдам, чтобы слепить в парламенте работоспособный орган», – резюмировал спикер (*REGNUM (www.regnum.ru). – 2011. – 11.01*).

Спикер парламента В. Литвин считает, что для повышения авторитета Верховной Рады необходимо проводить парламентские выборы на мажоритарной основе. Об этом он заявил в эфире 5 канала.

Говоря о том, что сегодня многие решения принимаются вне парламента, В. Литвин назвал выходом из такой ситуации принятие изменений в избирательное законодательство, а именно внедрение мажоритарной системы выборов народных депутатов.

«По моему глубокому убеждению, и общество, и общественное мнение должно все больше концентрироваться вокруг того, чтобы изменить правила формирования высшего законодательного органа страны. Я очень хотел бы, чтобы критическая масса настроений людей подпирала и Верховную Раду, и всех тех, кто влияет на решения ВР о принятии закона о выборах на мажоритарной основе. Тогда ВР будет Верховной Радой, независимо от того, какие у нее будут полномочия», – подчеркнул спикер (*Главком: Новости политики и экономики // Спикер хочет мажоритарку на выборах в Раду (http://glavcom.ua). – 2011. – 11.01*).

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко звернувся до Кабінету Міністрів України з проханням прискорити розробку та введення в дію нормативних актів, які дають змогу на практиці реалізувати визначені

Законом «Про фізичну культуру і спорт» норми щодо заохочення благодійної діяльності у сфері фізичної культури та спорту.

М. Томенко нагадав, що з 1 січня 2011 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” та інших законодавчих актів України».

Запроваджена ним нова редакція Закону України «Про фізичну культуру і спорт», зокрема, передбачає заохочення благодійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Так, ст. 47 цього закону визначено, що держава «може надавати податкові пільги для юридичних та фізичних осіб (резидентів та нерезидентів), що здійснюють благодійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в порядку, визначеному законодавством» і «сприяє діяльності суб’єктів господарювання, що здійснюють інвестиційну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в Україні» (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 5.01*).

Фракція БЮТБ («БЮТ – Батьківщина») 11 январа определится относительно своей дальнейшей работы в сессионном зале парламента. Об этом сообщил 10 январа вице-спикер Верховной Рады Н. Томенко на брифинге.

Он уточнил, что соответствующее решение будет принято в зависимости от отчета Генеральной прокуратуры Украины. Вице-спикер также сообщил, что 13 январа, учитывая формирование повестки дня оппозицией, фракция БЮТБ примет участие в заседании парламента.

«Мы остаемся на своей позиции и будем настаивать на рассмотрении завтра первым вопросом проектов постановлений относительно заслушивания Генпрокуратуры и уполномоченного по правам человека. И после этого, в зависимости от того, будет ли проголосован этот вопрос, мы будем определяться, нужно ли нам и дальше присутствовать в зале», – сказал Н. Томенко (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2011. – 10.01*).

Верховна Рада у вівторок, 11 січня, заслухає звіт Генпрокуратури про арешти опозиційних політиків.

За постанову «Про заслуховування інформації Генпрокуратури щодо підстав порушення кримінальних справ та взяття під варту окремих політиків» проголосувало 408 депутатів.

Водночас депутати не підтримали постанову БЮТ про заслуховування Генпрокурора В. Пшонки та омбудсмена Н. Карпачової «з приводу політичних переслідувань представників опозиційних партій та окремих колишніх високопосадовців».

У свою чергу спікер В. Литвин пообіцяв звернутися до Генпрокуратури з проханням, щоб інформацію про арешти опозиційних політиків надав саме Генпрокурор (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2011. – 11.01*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Відбулася телефонна розмова Президента України В. Януковича з новообраним Президентом Бразилії Ділмою Вана Руссефф.

Глава Української держави привітав Ділму Вана Руссефф з обранням на посаду Президента Бразилії та побажав успіхів у відповідальній державній діяльності.

В. Янукович висловив сподівання, що відносини між Україною та Бразилією, які за останні роки набули рівня стратегічного партнерства, розвиватимуться й надалі, у тому числі – завдяки реалізації конкретних проектів у різних сферах.

Глави держав також обговорили хід підготовки заходів із відзначення 120-ї річниці еміграції українців до Бразилії. «Ми дуже задоволені, що в Бразилії живе численна українська громада», – підкреслила Ділма Вана Руссефф, запевнивши, що бразильська влада надасть необхідного сприяння в організації святкування на належному рівні. В. Янукович висловив підтримку бразильському народові у справі боротьби з повінню. Ділма Вана Руссефф подякувала за теплі слова.

Глава Української держави запросив Ділму Вана Руссефф відвідати з візитом Україну та поінформував, що у квітні 2011 р. в Києві відбудеться Міжнародна конференція високого рівня «Двадцять п'ять років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього», у якій візьмуть участь керівники багатьох держав. «Ми були б раді вітати Вас як учасника зазначеної конференції», – сказав В. Янукович. Президент Бразилії підкреслила, що буде рада прийняти з візитом главу Української держави в цьому році (*Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 10.01).*

Президент України В. Янукович підписав Закон України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного співтовариства» (Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua). – 2010. – 31.12).

Президент України В. Янукович підписав Закон України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції» (Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 4.01).

Президент України В. Янукович своїм указом призначив Д. Саламатіна генеральним директором Державного концерну «Укроборонпром».

Іншим указом глава держави звільнив його з посади генерального директора Державної компанії з експорту та імпорту продукції й послуг військового та спеціального призначення *(Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 4.01).*

Президент України В. Янукович підписав низку Законів України, зокрема:

– «Про внесення зміни до ст. 15 Закону України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім’ям”»;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оплати одноразової відпустки у зв’язку з усиновленням дитини»;

– «Про культуру» *(Офіційний сайт Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 6.01).*

Прем’єр-міністр України М. Азаров переконаний, що в 2011 р. кредитні ставки для економіки будуть істотно знижені. «Ще немає остаточних даних по року, але я думаю, що ми вийдемо на цифру десь близько 9 %. Це буде рекордно низька інфляція», – підкреслив М. Азаров. Він додав, що істотне зниження інфляції дасть змогу значно здешевити кредити для всіх галузей економіки. «Ми зацікавлені в тому, щоб знизити кредитні ставки, зокрема для промисловості. Звісно, вони не можуть бути нижчі за інфляцію, і тому зниження інфляції до рівня 9 % дає змогу нам розраховувати на те, що ставки у 2011 р. за кредитами будуть значно знижені – в 2010 р. вони були вже знижені десь до 14–15 %, а у 2011 р. вони знизяться десь до 11–12 %», – підсумував глава уряду *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 6.01).*

Згідно з прогнозними розрахунками, закладеними у бюджет 2011 р., кількість отримувачів субсидій у поточному році має подвоїтися порівняно з попереднім. Про це повідомляє прес-служба Мінсоцполітики.

У 2010 р. середньомісячна кількість отримувачів субсидій на оплату житлово-комунальних послуг становила 605 тис. сімей. При цьому середній розмір щомісячної субсидії становив 164,10 грн, або 1969,2 грн на рік.

У 2011 р., за даними Мінсоцполітики, кількість отримувачів житлових субсидій зросте до 1 млн 291 тис. сімей, а середній прогнозний розмір субсидії становитиме 228,15 грн на місяць, або 2737,90 грн на рік.

«Кількість в 1 млн 291 тис. сімей є середньорічним показником, – роз’яснюють у Мінсоцполітики, – насправді вже зараз, з урахуванням запровадження широкого інформування населення про спрощений порядок надання субсидій, їх отримує вже понад 1,5 млн сімей. Однак влітку, коли до платежів не включається плата за опалення приміщень, кількість сімей, що

потребують цю допомогу держави, знижується, як свідчить статистика попередніх років, до 200–300 тис. сімей».

Усього у держбюджеті на 2011 р. на «надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот» передбачено 7,0 млрд грн, що на 1,1 млрд грн більше минулого року (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 10.01*).

З 1 лютого 2011 р. будуть ліквідовані всі підприємства, які надають адміністративні послуги, крім тих, що передбачені чинним законодавством. Як повідомив на брифінгу перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Ключев відповідне рішення прийняв Кабінет Міністрів України.

За його словами, головна мета – спростити життя для громадян і бізнесу. Перший віце-прем'єр-міністр – міністр економічного розвитку і торгівлі висловив надію, що в результаті реформи людям менше треба буде ходити кабінетами і стояти в чергах, отримуючи різні довідки, менше буде поборів з боку чиновників.

У рішенні йдеться про скорочення тисяч підприємств, які, «як прилипали», виникли навколо різних міністерств і відомств. А. Ключев нагадав, що 11 жовтня уряд України своїм розпорядженням створив робочу групу, яка повинна була провести аналіз системи адміністративних послуг та підготувати пропозиції щодо її реформи. Робочу групу очолив перший віце-прем'єр-міністр України А. Ключев.

«Ми виявили більше 11 тис. підприємств, які надають адміністративні послуги. І всі міністерства і відомства намагалися довести нам, що без цих підприємств неможливе виконання ними своїх функцій. У результаті ми побачили, що потрапляємо у замкнене коло, а реформа не просувається вперед. Було прийнято кардинальне рішення: ліквідувати всі підприємства, крім тих, які працюють відповідно до чинного законодавства», – повідомив перший заступник глави уряду України.

За його прогнозами, з лютого з 11 тис. підприємств, що надають адміністративні послуги, залишиться близько 1,5 тис. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 5.01*).

Уряд удосконалив державне регулювання та контроль у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Відповідні зміни до Постанови «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770 і від 10 жовтня 2007 р. № 1203» прийнято на засіданні уряду 5 січня.

Документ розроблено Державним комітетом з питань контролю за

наркотиками з метою внесення до переліку наркотичних засобів і психотропних речовин 43 нові хімічні сполуки, припинення їх обігу в Україні, а також внесення змін до гранично допустимої кількості трьох наркотичних засобів, що містяться в лікарських препаратах.

Концептуальною ідеєю, покладеною в основу прийнятого документа, є приведення переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у відповідність до міжнародних договорів та посилення державного контролю за їх обігом шляхом встановлення заходів контролю заборонного характеру до деяких наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у зв'язку з їх особливою небезпечністю для життя і здоров'я людей (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 10.01*).

Уряд на засіданні 5 січня прийняв Постанову «Про реалізацію Закону України “Про скорочення заборгованості перед Пенсійним фондом України підприємств, які мають стратегічне значення, та вугледобувних підприємств і відновлення пенсійних прав їх працівників”».

Постановою затверджений Порядок розстрочення заборгованості зі сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Дія цього Порядку поширюється на підприємства незалежно від форми власності та виду діяльності, що включені до переліку стратегічних підприємств. Згідно з Порядком, може бути розстрочена недоїмка, що виникла на день набрання чинності Законом України «Про скорочення заборгованості перед Пенсійним фондом України підприємств, які мають стратегічне значення, та вугледобувних підприємств і відновлення пенсійних прав їх працівників». Розстрочення недоїмки здійснюється за заявою страхувальника на строк до 60 календарних місяців з дня укладення з управлінням Пенсійного фонду України відповідного договору. Розстрочення недоїмки здійснюється за умови надання страхувальником гарантії банку, іншої фінансової організації, страхової організації на відповідну суму. Договір про розстрочення недоїмки може бути достроково розірваний, якщо страхувальник: нарощує нову недоїмку або не сплачує чергову частку розстроченої недоїмки протягом трьох базових звітних періодів; ліквідується; визнається неплатоспроможним у встановленому законом порядку (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 5.01*).

Україна и Польша подписали ряд соглашений об упрощении взаимодействия между учреждениями юстиции.

Подписание состоялось в рамках официального визита министра юстиции Украины А. Лавриновича в Польшу, который продлится 10–11 января 2011 г.

По данным пресс-службы, министерства двух стран подписали ряд

межведомственных соглашений, предусматривающих упрощенный и ускоренный порядок взаимодействия по гражданским делам между компетентными учреждениями юстиции обоих государств. Соглашения заключены с целью обеспечения эффективного функционирования судебной системы Украины и Польши, в том числе во время проведения турнира чемпионата Европы по футболу в 2012 г.

В частности, стороны подписали Соглашение во исполнение п. 3 ст. 3 Договора между Украиной и Республикой Польша о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским и уголовным делам и Соглашение о применении двуязычных бланков ходатайств об оказании правовой помощи по гражданским делам, а также Меморандум о сотрудничестве между Министерствами юстиции Украины и Польши на 2011–2012 гг.

Подписанное Соглашение во исполнение п. 3 ст. 3 Договора между Украиной и Республикой Польша о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским и уголовным делам предусматривает упрощенный порядок взаимодействия компетентных учреждений юстиции в случае рассмотрения судами Украины или Польши дел в гражданских делах. С целью оперативной обработки ходатайств об оказании правовой помощи стороны договорились о непосредственных контактах между учреждениями юстиции, которые бы исключали дополнительные промежуточные звенья.

Соглашение о применении двуязычных бланков ходатайств об оказании правовой помощи по гражданским делам также предусматривает ускорение предоставления правовой помощи в случае рассмотрения судами Украины и Польши дел в гражданских делах. Кроме утверждения двуязычных бланков, Соглашением устанавливается также единственная форма таких ходатайств.

Меморандум о сотрудничестве между Минюстом Украины и Польши предусматривает, среди прочего, консультации украинских и польских специалистов с целью обеспечения эффективного функционирования судебной системы обеих стран во время проведения Евро-2012 (*Versii.com (www.versii.com). – 2011. – 11.01).*

Национальная комиссия регулирования электроэнергетики начинает процедуру пересмотра тарифов на электроэнергию для населения. Об этом говорится в сообщении НКРЭ.

Соответствующий пункт внесен в повестку дня заседания комиссии, запланированного на 13 января.

Согласно сообщению формулировка пункта следующая: «Об осуществлении мероприятий по приведению тарифов на электроэнергию для всех категорий потребителей к экономически обоснованному уровню».

Отметим, что ранее Министерство топлива и энергетики обнародовало прогноз средневзвешенной оптовой рыночной цены на электроэнергию, согласно

которому в 2011 г. она вырастет на 15 % по сравнению с предыдущим периодом, до 55,07 коп. за кВт/ч (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Кабмін просить парламент ратифікувати угоду між урядом України і Росії про добудову двох енергоблоків Хмельницької атомної електростанції і про приєднання України до єдиного Енергетичного співтовариства.

Таку пропозицію озвучив перший віце-прем'єр України А. Ключев на засіданні погоджувальної ради 10 січня.

«Прохання розглянути на цьому тижні законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань державних закупівель, друге – про ратифікацію угоди між Кабміном і урядом РФ про будівництво третього і четвертого енергоблоків ХАЕС та про ратифікацію протоколу про приєднання України до договору про заснування Енергетичного співтовариства, а також розглянути на цьому тижні закон про будівництво», – звернувся до учасників Погоджувальної ради перший віце-прем'єр.

17 листопада 2010 р. Кабмін запропонував ВР ратифікувати угоду між урядами України і Росії про співпрацю з добудови енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької атомної електростанції.

9 червня 2010 р. уряди України та Росії підписали угоду про співпрацю з добудови енергоблоків № 3 та № 4 ХАЕС. Згідно з ним, російська сторона надасть частину необхідних для добудови енергоблоків кредитних коштів.

Кабмін постановою № 118 від 18 лютого 2009 р. затвердив тип реактора ВВЕР-1000/В-392 російської розробки для добудови енергоблоків № 3 та № 4 ХАЕС (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2011. – 10.01*).

Объем государственного заказа на подготовку и выпуск специалистов с высшим образованием в 2011 г. будет уменьшен пропорционально уменьшению количества выпускников школ. Об этом идет речь в письме Министерства образования руководителям высших учебных заведений Украины.

В документе отмечено, что в 2011 г. численность выпускников старшей школы сократится, по сравнению с 2010 г., на 142,6 тыс. человек (с 338,4 тыс. до 195,8 тыс. человек). В связи с этим Министерство образования рекомендует высшим учебным заведениям при формировании предложений относительно объемов приема по госзаказу на 2011 г. (образовательно-квалификационный уровень бакалавра) предусмотреть уменьшение объема госзаказа на 42 %.

Количество бюджетных мест для получения образовательно-квалификационного уровня младшего специалиста на базе общего среднего образования следует уменьшить на 10 %. А суммарный прием на обучение будущих специалистов и магистров не должен составлять более 90 % от

количества бакалавров, выпущенных в 2011 г. (*Главком: Новости политики и экономики // Табачник советует вузам сократить объем госзаказа (<http://glavcom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Служба безпеки України звернулася до Кабміну з проханням дофінансувати заходи, визначені Програмою підготовки чемпіонату Євро-2012. Про це повідомляє прес-служба СБУ.

СБУ просить «дофінансувати визначені програмою заходи, аби вчасно виконати рекомендації та вимоги з безпеки УЄФА».

«За три роки дії Програми СБУ отримала лише 30 % від суми, що визначена на фінансування заходів з безпеки», – уточнили у відомстві. У СБУ повідомили, що 90 % із цих коштів витрачено на закупівлю спецтехніки, спеціального транспорту та проведення антитерористичних навчань. Ще 10 % витрачено на ремонт спеціальних приміщень, які будуть задіяні під час проведення футбольного чемпіонату.

На підставі рекомендацій УЄФА та запиту Національного агентства з підготовки та проведення в Україні Євро-2012 здійснено аналіз реальних і потенційних загроз, які можуть негативно впливати на проведення підготовки та чемпіонату (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2011. – 10.01*).

Міністр юстиції О. Лавринович не вбачає в порушенні кримінальної справи проти экс-Прем'єра Ю. Тимошенко переслідування опозиції. Про це він заявив 10 січня на прес-конференції у Варшаві (під час офіційного візиту).

«Потрібно пам'ятати, що той, хто чинить незаконні дії, пізніше зіткнеться з відповідними наслідками. Це стосується не тільки чиновників з колишньої влади, але і нинішніх високопосадовців», – зазначив О. Лавринович.

За словами міністра, Ю. Тимошенко «фігурує в низці незакритих кримінальних справ ще з 1999 р., у тому числі порушених в європейських країнах і США».

Він зазначив, що за останні дев'ять місяців після зміни влади в Україні кримінальні справи порушувалися не тільки проти чиновників попередньої влади, але також нинішньої, зокрема затримано колишнього заступника міністра екології.

О. Лавринович висловив думку, що судовий процес проти Ю. Тимошенко буде «виключно публічним і відкритим», зазначивши, що кримінальна справа проти неї стосується порушень у сфері використання бюджетних коштів.

«Якщо говорити про опозицію в цілому, то важко сказати, що сьогодні в Україні вона не може відверто висловлювати свої думки у ЗМІ. Візьміть будь-які газети, подивіться телеканали – і ви одержите чітку відповідь на це питання», – зазначив міністр (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2011. – 10.01*).

ПОЛІТИКА

Лидер партии «Фронт змін» А. Яценюк (Блок «Наша Україна – Народна самооборона») считает тот факт, что Президент В. Янукович в своем поздравлении гражданам по случаю Рождества Христова (7 января) не упомянул о греко-католиках, которые отмечают его в этот день наряду с православными, является их дискриминацией. Об этом говорится в сообщении пресс-службы партии «Фронт змін».

В связи с этим А. Яценюк призвал главу государства обеспечить равенство граждан по религиозному признаку.

«Власть должна немедленно... восстановить их (граждан) равенство (по религиозному признаку) перед законом и закрепленные в Конституции принципы свободы совести», – передает пресс-служба слова депутата.

При этом он обвинил власть в попытке раскола страны по религиозному признаку.

Кроме этого, лидер «Фронту змін» считает примером такой дискриминации тот факт, что, находясь на западе страны 7 января, В. Янукович не посетил греко-католическую церковь, прихожанами которой является большая часть жителей этого региона страны.

При этом он напомнил, что все президенты страны на Рождество традиционно посещали храмы всех основных конфессий страны. Как сообщало агентство, В. Янукович пожелал украинцам новых надежд и уверенности в завтрашнем дне по случаю празднования Рождества Христова (**ПАРЛАМЕНТ: Украинский политический tabloid (www.parlamentua.com). – 2010. – 10.01).**

«Фронт змін» обіцяє надавати безкоштовну юридичну допомогу учасникам «податкового Майдану», стосовно яких будуть незаконно порушені кримінальні справи. Про це заявила 11 січня прес-служба партії.

«“Фронт змін” гарантує, що надаватиме безкоштовну юридичну допомогу всім без винятку учасникам маніфестацій, спрямованих проти прийняття нового Податкового кодексу, стосовно яких будуть (або вже були) незаконно порушені кримінальні справи», – сказано в заяві.

«Фронт змін» наголошує, що до моменту залучення кваліфікованих юристів особи, які викликаються до міліції або прокуратури з метою з’ясування їхньої причетності до «антиподаткових» мітингів, мають право вимагати надання їм письмового запиту про надання інформації, а також належним чином оформленої повістки до відповідного органу (**Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2011. – 11.01).**

После ослабления властью Блока Юлии Тимошенко в украинскую оппозицию придет новая, более мощная сила. Об этом заявил директор Агентства моделирования ситуаций В. Бала.

«Новая оппозиция будет более подготовленной и более политически жесткой, возможно более радикальной. Не надо быть большим специалистом, чтобы сказать, что и левый и правый край Украины могут серьезно радикализироваться. И если Партия регионов мечтает, что на парламентские выборы она получит в своих базовых регионах большинство – то я бы таких иллюзий не разводил», – сказал политолог ***(Главком: Новости политики и экономики // Политолог предупреждает, что место БЮТ в оппозиции займет новая сила (http://glavcom.ua). – 2010. – 11.01).***

Кировоградский городской комитет Компартии Украины обратился к Президенту В. Януковичу с требованием запретить деятельность партий и организаций националистического направления, в том числе ВО «Свобода». Соответствующее заявление распространила пресс-служба областного комитета КПУ.

В частности, коммунисты Кировограда, участники Великой Отечественной войны в своем обращении выражают возмущение фактом подрыва памятника И. Сталину в Запорожье, а также отсутствием надлежащей реакции со стороны власти.

«Вседозволенность, как известно, порождает новые, более тяжелые преступления. Это варварское повреждение памятника В. Ленину в Киеве, издевательства над памятью воинов, павших в годы войны, осквернение мемориалов и обелисков в их честь в западных областях Украины, поджоги офисов Коммунистической партии в Полтаве, Львове, Запорожье», – заявляют коммунисты.

В обращении к В. Януковичу они отметили: «Голосовали за Вас на прошлых президентских выборах с надеждой, что Вы не допустите национал-экстремизма и фашизации Украины. Поэтому сегодня мы требуем от Президента Украины обеспечить всестороннее расследование правоохранительными органами Запорожья преступления и уголовного наказания виновных» ***(Главком: Новости политики и экономики // Коммунисты требуют запретить «Свободу» (http://glavcom.ua). – 2011. – 10.01).***

Партия «Народная самооборона», лидер которой Ю. Луценко в настоящее время находится под арестом, заявляет об отказе предоставить зал для проведения запланированного брифинга и расценивает такие действия как борьбу против оппозиции «путем запугивания третьих лиц». Об этом 10 января сообщает

пресс-служба политической силы.

Согласно источнику, на 12 января партия запланировала брифинг для глав политических советников дипломатических миссий, аккредитованных в Украине, чтобы предоставить факты политических преследований властью оппонентов, дать политическую оценку таких действий и составить вариант сценария последствий политического противостояния. Место для брифинга было определено в конце декабря 2010 г. – зал гостиницы «Киев», что было согласовано, а аренда зала проплачена. 4–5 января были разосланы приглашения представителям дипломатических миссий и международных организаций в Украине. «Однако директор гостиницы Л. Трофименко предупредила, что в этом зале гостиницы срочно запланировано проведение ремонтных работ, из-за чего нам отказано в проведении брифинга», – отмечается в сообщении партии. В «Народной самообороне» при этом утверждают, что «бухгалтерия гостиницы даже не провела проплаченные ими средства через кассовый аппарат» (*REGNUM (www.regnum.ru).* – 2011. – 10.01).

Еврокомиссия высоко оценивает динамику отношений между Украиной и Евросоюзом в 2010 г. Об этом заявил европейский комиссар по вопросам европейской политики соседства Ш. Фюле во время встречи с председателем парламентского комитета по вопросам евроинтеграции Б. Тарасюком в Киеве.

Ш. Фюле, в частности, отметил достижения Украины на пути законодательного обеспечения процесса приближения страны к европейским стандартам. При этом еврокомиссар отметил, что комитет по евроинтеграции должен иметь соответствующий инструментарий в законодательном процессе, чтобы принятые законы соответствовали европейскому законодательству.

По мнению представителя Еврокомиссии, особенно значительные успехи в диалоге Киева и Брюсселя были достигнуты при подготовке соглашения об ассоциации. Он также подчеркнул, что в настоящее время есть прогресс в переговорах о безвизовом режиме с ЕС для граждан Украины, в результате чего Киеву предоставлен План действий по визовой либерализации (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua).* – 2011. – 10.01).

Лидера партии «Батьківщина» Ю. Тимошенко пытаются дискредитировать путем возбуждения уголовного дела. Как передает корреспондент «Первого Делового», об этом заявил политолог А. Гарань.

«Мне кажется, что если мыслить логически, рационально, то не посадят, поскольку это вызовет противодействие... основная идея заключается в том, чтобы дискредитировать, возможно, чтобы начать дела, чтобы не допустить к будущим выборам», – сказал А. Гарань. В свою очередь директор Агентства моделирования ситуаций В. Бала, комментируя эту ситуацию, отметил, что

оппозиция «ведет вялую политику». В. Бала также отметил, что в Украине может произойти духовный раскол, поскольку власть отдает предпочтение одной из конфессий.

По мнению А. Гараня, молчание экс-президента В. Ющенко является показательным в ситуации, когда возбуждены уголовные дела против представителей предыдущей власти (*Перший Діловий канал 2009 (www.fbc.net.ua). – 2010. – 11.01*).

Глава совета Нацбанка, экс-глава МИДа П. Порошенко прокомментировал успехи и неудачи украинской внешней политики, отметив важность некоторых соглашений, подписанных в 2010 г.

«Я убежден, что базовые соглашения относительно ЧФ РФ – это искусство компромисса. Я не могу сказать, что я счастлив от того, что пребывание флота будет настолько длительным. Я уверен, что возможны были и другие договоренности, другие сроки. Но продолжение срока было необратимо», – подчеркнул П. Порошенко.

Также он высоко оценил возобновление отношений между Украиной и Китаем.

«Итог визита Президента В. Януковича в Китай – фантастический. Возобновление диалога с привлечением экономики, которая наиболее стремительно развивается в мире, в качестве инвестора в Украину – это блестяще», – отметил П. Порошенко.

Вместе с тем он призывал оценивать всех по конкретным делам.

«Оценивать мы должны по количеству инвестиций, которые пришли, по количеству проектов, которые заработали. Я всегда говорю: давайте перестанем пиарить намерения. Давайте пиарить результаты. Потому что никому неинтересно, что вы только собираетесь сделать. Отчитывайтесь о том, что вы уже сделали. Это будет очень эффективно и убедительно», – подчеркнул политик (*PRESIDENT.org.ua (http://president.org.ua). – 2010. – 10.01*).

ЕКОНОМІКА

Украина вернула доверие международных финансовых институтов. Об этом заявил председатель парламентского подкомитета по вопросам международной экономической политики А. Плотников, комментируя информацию Госказначейства относительно ситуации с обслуживанием госдолга в 2010 г.

По его словам, выполнение обязательств перед кредиторами свидетельствует в первую очередь о том, что экономика Украины постепенно преодолевает последствия экономического кризиса и начинает наполнять государственный бюджет.

Он подчеркнул, что взвешенная и продуманная экономическая политика Президента и правительства, а также начавшиеся реформы позволили Украине вновь завоевать доверие на мировых финансовых рынках.

«Сегодня мировой бизнес не опасается инвестировать в Украину. А это значит, что у правительства появятся необходимые финансовые ресурсы для восстановления в самые сжатые сроки тех отраслей экономики, которые станут локомотивом экономических преобразований в стране», – отметил представитель ПР.

При этом он отметил, что домыслы оппозиции о том, что объем заимствований якобы стал непосильным для нашей страны, не соответствуют действительности. «Страна не только четко, строго по графику возвращает долги, но и имеет положительную динамику роста ВВП, что, несомненно, будет способствовать их скорейшему погашению», – резюмировал председатель парламентского подкомитета по международной экономической политике (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Евросоюз в настоящее время не рассматривает возможности объединения проектов строительства газопроводов Nabucco и Южный поток. Об этом заявила 10 января официальный представитель Еврокомиссии М. Хольцнер.

«Мы открыты для любых возможностей диверсифицировать пути снабжения газом, в частности через «Южный поток». Но мы выступаем в поддержку седьмого транспортного коридора, и Nabucco – это одно из наших главных орудий на этом направлении. В настоящий момент мы не рассматриваем никакой проект подобного рода объединения», – отметила М. Хольцнер.

Она также подтвердила, что южное направление снабжения газом является приоритетным вопросом для Евросоюза с точки зрения диверсификации доступа к газовым месторождениям каспийского региона.

«Сейчас в разработке целый набор проектов, касающихся возможностей снабжение газом из Азербайджана. Выдвинуты новые предложения, предусматривающие слияние разных проектов, в том числе есть европейские инициативы», – сообщила М. Хольцнер (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Российское ОАО «Газпром» повысило цену природного газа для НАК «Нефтегаз Украины» в I квартале на 4,3 % по сравнению с предыдущим периодом, до 263,89 долл./тыс. куб. м. Об этом сообщило информагентство «Украинские новости» со ссылкой на осведомленный источник. По его словам, указанная цена в дальнейшем может быть незначительно скорректирована.

Как сообщалось, по данным «Нефтегаза Украины», в IV квартале 2010 г. цена

импортируемого из Российской Федерации газа составляла около 253 долл./тыс. куб. м. Цена импортного газа в III квартале 2010 г. составляла 248,72 долл./тыс. куб. м.

Как известно, в январе 2009 г. «Нефтегаз Украины» и ОАО «Газпром» подписали контракт сроком на 10 лет. Согласно его условиям стоимость поставляемого в Украину газа изменяется ежеквартально в соответствии с формулой. Следует отметить, что ранее украинская сторона неоднократно заявляла о намерении добиться пересмотра данного соглашения. В частности, Киев настаивает на снижении базовой цены в 450 долл./тыс. куб. м, а также на отказе от привязки к мировым биржевым котировкам на нефть (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

ГАО «Черноморнефтегаз» намерено увеличить уставный фонд на 10 млрд грн. Об этом говорится в опубликованном сообщении «Черноморнефтегаза».

Компания планирует дополнительно выпустить 10 млрд простых именных акций стоимостью 1 грн каждая. Таким образом, УФ «Черноморнефтегаза» увеличится до 10,376 млрд грн. Вопрос увеличения УФ будет рассмотрен 21 января на собрании акционеров «Черноморнефтегаза».

Ранее сообщалось, что Кабинет Министров увеличил уставный капитал НАК «Нефтегаз Украины» на 5 млрд грн. Для увеличения уставного капитала будут выпущены облигации внутреннего госзайма в размере 5 млрд грн со сроком обращения 5–7 лет и процентной ставкой дохода не выше 9,5 % годовых. При этом 100 % акций газового монополиста сохраняется в собственности государства. Постановление вступило в силу 1 января 2011 г.

ГАО «Черноморнефтегаз» занимается разведкой и добычей нефти и газа на украинском шельфе Черного и Азовского морей. 100 % акций «Черноморнефтегаза» принадлежит НАК «Нефтегаз Украины». «Черноморнефтегаз» завершил 2009 г. с чистой прибылью 12,67 млн грн, увеличив чистый доход по сравнению с предыдущим периодом на 6,83 %, до 766 млн грн (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Металлургический комбинат Азовсталь в 2010 г. увеличил выплавку стали на 22,8 % по сравнению с прошлым годом, до 5 млн 700,8 тыс. т. Об этом сообщает пресс-центр группы Метинвест.

Производство чугуна на предприятии в 2010 г. увеличилось на 23,5 %, до 4 млн 961,9 тыс. т. В то же время выпуск проката в прошлом году увеличился на 23,3 %, до 5 млн 287,5 тыс. т.

В декабре 2010 г. Азовсталь нарастил производство проката по сравнению с ноябрем на 17,3 %, до 475,5 тыс. т. При этом производство стали увеличилось на

3,2 %, до 506,2 тыс. т, а чугуна – на 2,4 %, до 448,2 тыс. т.

Производственные мощности комбината позволяют производить в год более 5,5 млн, т чугуна, более 6,4 млн т стали, в том числе конвертерной 4,4 млн т, более 4,4 млн т проката. Проектные мощности по производству рельсовых скреплений составляют 285 тыс. т в год, помольных шаров – 170 тыс. т в год (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Импортеры труб в Украину исчерпали годовую (до октября 2011 г.) квоту на поставку стальных бесшовных обсадных и насосно-компрессорных труб диаметром не более 406,4 мм по состоянию на 4 января на 85,29 % (получено лицензий на поставку 13,608 тыс. т). Об этом заявили в Министерстве экономики.

На период с 1 октября 2010 г. по 30 сентября 2011 г. квота составляет 15,955 тыс. т, таким образом, неиспользованный остаток квоты равен 2,347 тыс. т.

В частности, Россия использовала свою квоту на 100 % (11,342 тыс. т), Австрия – на 32,93 % (0,77 тыс. т), Польша – на 99,9 % (1,05 тыс. т), Китай – на 100 % (0,046 тыс. т), Румыния – на 100 % (0,2 тыс. т).

Словакия и Индия в октябре – декабре лицензии на поставку труб в Украину не получали.

Объем квоты импортеров из других стран исчерпан на 26,76 % (получено лицензий на поставку 0,2 тыс. т) (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 10.01*).

Срок декларирования доходов физических лиц в 2011 г. продлен на один месяц – до 1 мая, в связи с принятием нового Налогового кодекса (НК). Об этом сообщает пресс-служба Государственной налоговой службы Украины (ГНСУ). «Декларационная кампания в 2011 г. будет проводиться в соответствии с нормами Закона Украины “О налоге с доходов физических лиц”, согласно которому граждане обязаны подать годовую налоговую декларацию до 1 мая текущего года», – сказано в сообщении (*Версии.com (www.versii.com). – 2011. – 10.01*).

В 2011 г. на 2–3 грн подорожало растительное масло наиболее популярных марок – до 14–16 грн. В среднем на 4 грн подскочила в цене гречка. В то же время на 1,5–2 грн подешевели куры в тушках, отдельные сорта сыра и молочные изделия.

По мнению директора информкомпания «ПроАгро» Н. Верницкого, снижение цен на курятину – лишь возврат к обычному уровню. «Ни один из крупных поставщиков птицы не уменьшал оптовые цены. После праздников люди покупают меньше, вот торговля и снизила стоимость скоропортящегося товара. В ближайшие 1–2 месяца цены на птицу останутся стабильными», – утверждает

эксперт. А вот подорожание гречки и подсолнечного масла продолжится. По его мнению, масло растет в цене из-за того, что продавать ее на экспорт сейчас намного выгоднее, чем внутри страны. Следствие – снижение поставок в магазины. В то же время в пресс-службе АМКУ заверили, что комитет отслеживает ситуацию как с подсолнечным маслом, так и с гречкой.

«У нас дефицит гречки примерно 50 тыс. т. Если правительство ввезет ее, например, из Китая, цены снова вернутся к 12 грн. Вот только делать это надо было пару месяцев назад», – считает аналитик консалтинговой компании «ААА» М. Колесник. По мнению экспертов, следующий в очереди на повышение цен – сахар: ценовой минимум (около 8 грн) пройден и к весне начнется постепенное повышение до 9 грн за кг на развес (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 11.01).*

В 2011 г. инфляция в Украине ожидается на уровне 9,5 %, при прогнозе правительства 8,9 %. Рост цен производителей при этом ожидается на 2011 г. порядка 12 %.

Как отметил О. Иванец, аналитик ИГ АРТ Капитал, ввиду отсутствия значительных колебаний декабрьские данные как по потребительской инфляции, так и по и по ценам производителей оказались в рамках прогнозов. Таким образом, в целом по 2010 г. индексы цен совпали с последними прогнозами.

«Необходимо отметить, что инфляция на уровне 9,1 % по результатам 2010 г. является значительным достижением правительства, которое, однако, во многом объясняется жесткими административными мерами по контролю над ценами и переносом основных повышений тарифов на 2011 г.», – считает эксперт (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 10.01).*